

12.4.2010

AL/18426/07.01.01.03.01/2009

LAKKAUTETTUJEN KANSAKOULUJEN ERÄIDEN ASIAKIRJOJEN HÄVITTÄMINEN

Päätöksen tausta

Arkistolaitoksessa on tarkistettu lakkautettujen kansakoulujen arkistoja koskeva seurantapäätös arkistolaitoksen nykyistä seurantapolitiikkaa ja yleisiä kunnille annettuja säilytysaikapäätöksiä vastaavaksi. Pyrkimyksenä on ollut mahdollistaa kunnissa vielä järjestämättömien kansakoulujen arkistojen supistaminen enemmän kuin nykyisen päätöksen perusteella voidaan tehdä. Myös järjestetyistä arkistoista voidaan poistaa pysyvästä säilytyksestä tässä päätöksessä määräaikaiseen säilytykseen määrätty asiakirjat kuntien henkilöressurssien puitteissa. Mikäli nyt määräaikaiseen säilytykseen määrätty asiakirjat on arkistoitu omiksi sarjoikseen tai kokonaisuuksikseen, ne on helppo poistaa ilman poimimisseulontaa. Tavoitteena on, että kuntien on mahdollista säästää tilakustannuksissa, kun päällekkäisestä arkistoinnista voidaan luopua.

Arkistolaitoksen kunnallisen opetustoimen asiakirjoja koskevat seurantapäätökset

Nykyinen kansakoulujen arkistoja koskeva seurantapäätöksen sisältävä arkistonhoito-ohje on vuodelta 1974. Valtionarkiston ”ohjeet lakkautettavien kansakoulujen arkistojen päättämisestä” (VA 12-30-74, 28.1.1974) sisältää selvityksen arkistojen päättämisen yhteydessä niihin kohdistettavista toimenpiteistä sekä kansakoulun arkiston järjestelykaavan sarjakohtaisine säilytysaikoineen. Ohjeet on osoitettu kansakoulujen johtokunnille, kansakoululautakunnille ja koululautakunnille.

Valtionarkisto on antanut 29.5.1989 kunnallisen sivistystoimen asiakirjoja koskevan säilytysaikapäätöksen. Päätös on osa 3 yleispäätöksestä ’Valtionarkiston päätös kunnallisten asiakirjojen hävittämisestä’ (Valtionarkiston hävittämispäätös). Päätös kattaa vuodelta 1920 ja sen jälkeiseltä ajalta olevien asiakirjojen säilytysajat. Se ei kuitenkaan koske lakkautettujen kansakoulujen asiakirjoja, vaan niiden osalta jäivät voimaan edellä mainitut ohjeet kansakoulujen arkistojen päättämisestä.

Sivistystoimen asiakirjoja koskevan hävittämispäätöksen osan lisäksi sivistystoimessa suositeltiin noudatettavaksi päätöksen osaa 1 yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon asiakirjojen säilytysaikojen osalta sekä osaa 4 (Teknisen hallinnon asiakirjat) huonetiloja koskevien säilytysaikojen osalta.

Uusin arkistolaitoksen päätös kunnallisten viranomaisten ja toimielinten opetustoimen asiakirjojen pysyvästä säilytyksestä on vuodelta 2003 (KA 321/43/03, 17.11.2003). Sitä noudatetaan 1.1.2002 alkaen kertyneisiin opetustoimen asiakirjoihin. Päätöksen mukaan aikaisempiin kunnallisten viranomaisten ja toimielinten pysyvästi säilytettäviin opetustoimen asiakirjoihin noudatetaan

taan edellä mainittua 29.5.1989 tehtyä päätöstä, joten kansakoulujen asiakirjojen seuloontaa koskevat edelleen Valtionarkiston ohjeet vuodelta 1974.

Arkistolaitoksen päätös kansakoulujen asiakirjojen pysyvistä säilytyksestä

Arkistolaitos määrää arkistolain (831/1994) 8 §:n nojalla lakkautettujen kansakoulujen asiakirjat pysyvään säilytykseen alla luetelluin poikkeuksin. Siltä osin kuin asiakirjaryhmää ei mainita tässä päätöksessä, noudatetaan kansakoulujen asiakirjojen pysyvistä säilyttämisestä määräystä, joka sisältyy päätöksen liitteessä esitettyyn järjestelykaavaan niissä ohjeissa, jotka Valtionarkisto on antanut lakkautettavien kansakoulujen arkistojen päättämisestä (VA 12-30-74, 28.1.1974).

Seuraavat asiakirjat siirretään pysyvistä määräajaiseen säilytykseen:

- kaikille kansakouluille yhteiset kouluhallituksen, kansakouluntarkastajien ja kunnan viranomaisten yleis- ja kiertokirjeet.

Lakkautettavien kansakoulujen arkistoja koskevan ohjeen perusteella kunnan yhdessä kouluarkistossa tulee säilyttää kaikille kouluille yhteiset kouluhallituksen (sarja Ea) ja kansakouluntarkastajan (sarja Eb) kiertokirjeet ja kunnan kirjeet (sarja Ec) pysyvästi. Muiden koulujen arkistoista ne saadaan hävittää. Tämä Valtionarkiston otantapäätös tehtiin 21.6.1973 ja julkaistiin po. ohjeessa.

Tällä päätöksellä arkistolaitos kumoaa saapuneita kouluhallituksen ja kansakouluntarkastajan yleis- ja kiertokirjeitä sekä saapuneita kunnan viranomaisten kirjeitä koskevan Valtionarkiston tekemän otantaratkaisun.

Sarjoihin Ea, Eb ja Ec sisältyvät kaikille kansakouluille yhteiset kouluhallituksen, kansakouluntarkastajien ja kunnan viranomaisten yleis- ja kiertokirjeet saa hävittää vuodesta 1920 alkaen kaikkien kansakoulujen arkistoista.

Seuraavat asiakirjat siirretään pysyvistä säilytyksestä ehdolliseen pysyvään säilytykseen:

- johtokunnan kirjeiden toisteet, muiden viranomaisten kuin kouluhallituksen, kansakouluntarkastajien ja oman kunnan viranomaisten ja yksityisten kirjeet sekä muut saapuneet kirjeet
- saapuneet hakemukset.

Lakkautettavien kansakoulujen arkistoja koskevan ohjeen mukaan johtokunnan kirjeiden toisteet (sarja Da), muiden viranomaisten (kuin edellä mainittujen) ja yksityisten kirjeet (sarjat Ed ja Ee) sekä muut saapuneet kirjeet (sarja Ef) säilytetään pysyvästi (paitsi oppilaiden terveydentilaa koskevat ja virkatoistukset).

3(3)

Tällä päätöksellä arkistolaitos kumooa johtokunnan lähettämien kirjeiden, saapuneiden kouluhallituksen ja kansakouluntarkastajan kirjeiden sekä saapuneiden muiden viranomaisten kirjeiden ehdottoman pysyvän säilytyksen.

Samalla arkistolaitos määrää, että kirjeistoet ja saapuneet kirjeet säilytetään pysyvästi kansakoulujen arkistoissa silloin, kun käsiteltyyn asiaan liittyvän asiakirjan olennainen tietosisältö ei ilmene saman asian käsittelyyn liittyvistä muista pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista (esim. pöytäkirjoista).

Lakkautettavien kansakoulujen arkistoja koskevan ohjeen mukaan muiden saapuneiden kirjeiden yhtenä osana hakemukset (sarja Ef3) säilytetään pysyvästi.

Tällä päätöksellä arkistolaitos kumooa saapuneiden hakemusten ehdottoman pysyvän säilytyksen.

Samalla arkistolaitos määrää, että saapuneet hakemukset säilytetään pysyvästi kansakoulujen arkistoissa silloin, kun henkilön tietoja ei ole siirretty nimikirjaan tai vastaavaan henkilöstötiedostoon.

Muut hävitettävät asiakirjat

Lakkautettavien kansakoulujen arkistoja koskevan ohjeen mukaan luettelot oppilaille jaetuista ja myydyistä kirjoista ja muista koulutarvikkeista (sarja Bf) hävitetään kunnan harkinnan mukaan. Ohjeessa koulutarvikkeiden lähetyksilmoitusten hävittäminen (sarja Ef2) on myös jätetty kunnan päätettäväksi. Arkistolaitos korostaa, että sekä luettelot koulutarvikkeista että lähetyksilmoitukset ovat määrääjän säilytettäviä asiakirjoja.

Päätöksen soveltaminen

Nyt annettavaa arkistolaitoksen päätöstä noudatetaan lakkautettujen kansakoulujen arkistoihin kertyneisiin asiakirjoihin 1.1.1920 alkaen.

Siltä osin kuin asiakirjaryhmää ei mainita tässä päätöksessä, noudatetaan kansakoulujen asiakirjojen pysyvästä säilyttämisestä määräystä, joka sisältyy päätöksen liitteessä esitettyyn järjestelykaavaan niissä ohjeissa, jotka Valtionarkisto on antanut lakkautettavien kansakoulujen arkistojen päättämisestä (VA 12-30-74, 28.1.1974).

Pääjohtaja Jussi Nuorteva

Ylitarkastaja Pirkko Haario

LIITE

Valtionarkiston ohjeet lakkautettavien kansakoulujen arkistojen päättämisestä VA 12-30-74, 28.1.1974.